

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/27337>

Please be advised that this information was generated on 2019-06-27 and may be subject to change.

Epigrafie en nieuwjaarswensen

Drs. J. J. V. M. Derksen brengt de lezers van *Hermeneus* (55, nr. 5, december 1983, 341-345) op sympathieke wijze via een Romeinse terracotta lamp alle goede wensen over voor het nieuwe jaar: ANNV(m) / NOVO(=V)M / FAVSTV(m) / FELICE(m) / TIBI, waarbij men wel het beste kan aanvullen: *opto*: ik wens u een voorspoedig en gelukkig nieuwjaar. 'Het is een wens, die we in diverse varianten op lampen tegenkomen, soms alleen in afkorting, b.v. *A.N.F.F.F.Q.*: *Anno Novo Faustum Felix Fortunatumque (sit tibi)*: Moge het nieuwe jaar u voorspoed, geluk en zegen brengen.' Een Romein zou zich ongetwijfeld verbaasd hebben over zulk een Latijn. Men leze: *A(nnum) N(ovum) F(austum) F(elicem) F(ortunatum)q(ue) (tibi opto)*.

'Een andere variant kan als volgt gelezen worden: *Anno Novo Faustum Felix Mihi*: Moge het nieuwe jaar MIJ voorspoed en geluk brengen.' De verbazing van een Romein over dit Latijn zou niet minder zijn. Tot nader order kan men beter lezen: *Annum Novum Faustum Felicem Mihi (opto)*. Ten slotte: wat is er aan de hand met de inscriptie op de nieuwjaarslamp die is afgebeeld op p. 345, 5?; vgl. H. Dressel, *CIL XV 2, 6200*: 'sine dubio falsa'?

J. E. Bogaers

Naschrift op de reactie van Prof. J. E. Bogaers:

De 'verbazingwekkende' nieuwjaarswens, waarop Prof. J. E. Bogaers kritisch reageert, werd in 1800 door C. A. Boettiger, Rector van het Gymnasium in Weimar, aan zijn kennissen verstuurd in de vorm van een artikel met een tekening van een nieuwjaarslamp (later als pastiche herkend) met het opschrift: ANNO NOVO FAUSTUM FELIX (sic!) TIBI. Zie: C. A. Boettiger, *Kleine Schriften...* III, Leipzig, 1850, 307-321, afb. 1. Enige tijd later publiceerde Fr. Fiedler in *Jahrb. Ver. Alterthumsfr. im Rh.* XXII, 1855, 36-40, pl. II een merkwaardige lamp uit de collectie Houben in Xanten met op de schouder het opschrift: ANNO NOVO FAVST FELIX (sic!) TIBI. Hoewel beide bronnen, wat de lampen betreft, dubieus zijn, moet de nieuwjaarswens in deze vorm toch ergens vandaan komen. Zou de fantasierijke tekening van een nieuwjaarslamp in de publicatie van Bartoli-Bellori uit 1691 de inspiratiebron zijn geweest (zie *Hermeneus*, 55, 1983, 345, afb. 5)?

J. J. V. M. Derksen